

ՀԱՍՏ

ԱՐՇԱԼՈՍՅԱՆ ՎԵՐԱՔԵՐԵԱՅ ԸՆԴՈՒՄ ԿՐԱՆԻ ԵՎ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ

ADMINISTRATION du Journal Arménien "ARCHALOUYCE"

SHAHEN HADJETIAN

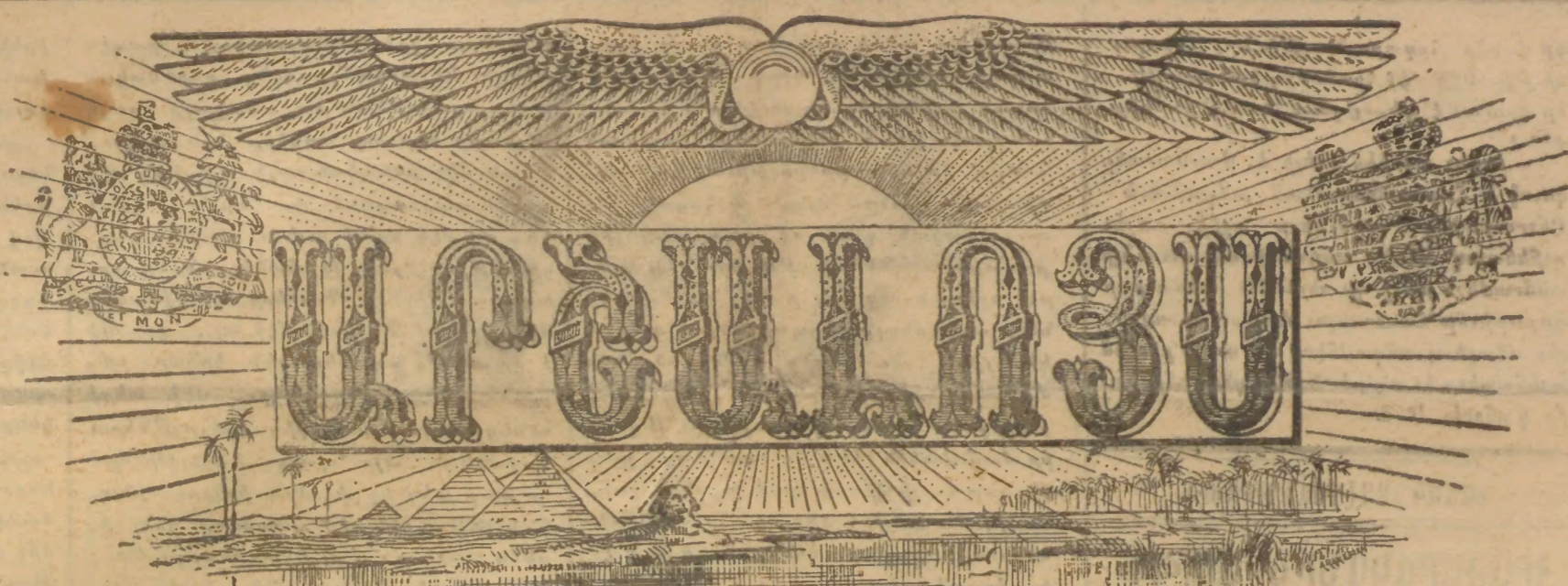
B. P. 1221 LE CAIRE

TELEPHONE NO 22-02

Ծանուցումներ մասնաւոր պայմաններով կ'ընդունուին

Չեղարկուելու է չի ստիպել

ԿԸ ՇՐՏԱՐԱԿՈՒԻ ՉՈՐԻՔԵԱՐԹԻ ՕՐԵՐԸ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ԱՆԿԱՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

ՆԻՊՈՍ

Տարեկան 40 Ազ. ոգ

Վեցամսեայ 20

ԱՐՏԱՍՏԱՆ

Տարեկան 12 1/2 Գ.

Ապագի բաժանորդագրութիւն չի ընդունուիր

ԱՐՇԱԼՈՍՅԱՆ ԵՎ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ ԿՐԻՍՏՈՍ

ՆՈՐ ԵՒ ԿՆՃՈՒՍԼԻՑ

ՔԱՆԱՄԱՆ

ՍԱՆՏԱՐԱԿԱՆ ՎԱՐՔԱՐԱՆ

Համայնքային շարժումը հին ու նոր շարժումներից է...

Սանտարիանի կազմին մէջ որչափ և էն որ մարմինը կ'ընդ որոշեց...

Սանտարիանի կազմին մէջ որչափ և էն որ մարմինը կ'ընդ որոշեց...

Սանտարիանի կազմին մէջ որչափ և էն որ մարմինը կ'ընդ որոշեց...

Սանտարիանի կազմին մէջ որչափ և էն որ մարմինը կ'ընդ որոշեց...

Սանտարիանի կազմին մէջ որչափ և էն որ մարմինը կ'ընդ որոշեց...

Սանտարիանի կազմին մէջ որչափ և էն որ մարմինը կ'ընդ որոշեց...

ՊԱՏԱԿԱՆ ՔԱՆՔԵԶԻ

ԴԻՏԵՆՈՎ ԿԵՆՏՐՈՆ ՈՐ ԿՐԵՆԻ

Պարզապէս մարդասիրական վեճի զգացումները մղուած եւ պատմագիր նկարագրող դիւրագնեղու համար...

Իրական Տեղեկութեանց Եւ որովհետեւ կարելի չէ եղած մինչեւ ցարգ ճշգրտել...

Սառնակ ազդերի լսելի որ, պատմագրական տեղեկութեանց զբաւման հաստատուել է...

Երբեք և՛ չի կր բազմակար, երբ սխառ զէպի ներքերը քաղել...

Աւելորդ պիտի ըլլայ ըսել թէ՛ այս Դիւանը եւմ Գործակալութիւնը կը յաջողի...

Ըստ վեճակագրական Հանգէտի մը կատարած վիճակագրութեան...

Վերոյիշեալ տեսութեան հետքերը մը խիթարեալով կ'ընտան...

Եղիպսական ճեղքարարը Փարսիներու այս փաստը երկիրը պատմական է...

Հոս որոշ եղանակ չը տիրել, միւսընդ որում մէջ գործուել ամառ...

Տարեկան այս գեղեցիկ օրերուն տեղեկութիւնը կը կը տիրէ այժմ...

ՍԱՆ ԵՐԵՔ ՏԱՌԻ ՅԵՏՈՅ Եւ որովհետեւ կարելի չէ եղած մինչեւ ցարգ ճշգրտել...

Սառնակ ազդերի լսելի որ, պատմագրական տեղեկութեանց զբաւման հաստատուել է...

ՇԱՐՔՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱՌԹՈ 23 = 29 ՄԱՌԹՈ 1912

Այս տարաբանում անհետ կը կորչենք. ճամբան հեռու է, գիշերը մթին, մահ է փոթորիկ լեռնաց գագաթին: Բայց դու բռնեցիր եւ ինձ քաջ սուրբ փշոտ փողոցով: — Երբ մի վնասուի, թուլամորթներն են կռուիցը փախչում եւ լալկանի պէս սխուր հռոտում: Բայց գագաթարի գիշերը սրի մեռնելը պէտք է ոչինչ համարի. Իր սկզբունքին միշտ հաստատ մնայ, կուրքը դէմ տուած միշտ առաջ գնայ:

Անցել են տարիք: Անձ թո պատկեր, ճան պատից կախած, սրբիկի՛ ընկեր, թուլութի՛ հետա, ոգի ներշնչում եւ Գողգոթան է ինձ մտածանշնչում: Յարգանք, մեծարանք թո յիշատակին... Անց գողգոթանի մեծ յարթանակին Դու սուրբերգի անկեղծ հաստատը եւ նրա սրբոյն անվախ կոխե տայ: Յազանք մեծարանք թո յիշատակին... Եւ հաստատութի մեր գուանանքին, Դիմում եմ անս զգայի Գողգոթան, Գործակալ յուսովս, գործակալ անվախ թո՛ղ մտի ամբոխ գոտի գողգոթան, Յանուն ճշմարիտ մեծ գողգոթանի, Պսակ փշոզելն Եւ թո՛ղ իմ վէն Գաշի սրբունի, տանջանքի խաչեր, Թո՛ղ նրանք սուկը կուրքս հասունքը, Միայն թէ ծագէր տարջուր մարդու, Թեան Վաղորդ սպասում յոյն ազատութեան Գրիգոր ԲԱՄԱՍՆԵԱՆ

Գ'տար 15 որդի հինի սպրիցան օրհնելով իրենց բարեբաններն կենդանի կրկնելն չափանանքը ամուսնացան եւ աննոց տեղ ուրիշ փոքրերը ընդունուեցան: Սա կան, ցաւ ի սիրտ կը յայտնենք որ նորեն Հոգաբարձութիւնը ներք մնացած հրաժարական կուտայ, որովհետեւ միջոցները սպասում են. այնտեղցայ համոզել զանոնք եւ քաջալերել Ձեր անունով թէ նոյն հրեշտակները այս տարի ալ օգնութեան կը հասնեն:

Աստի այս հաստատութեան ծանր փեճակը Ձեր ազնուութեան ներկայանցնելով՝ կը ինքզինով որ արժանացնէք Ձեր ուշադրութեան, եւ եթէ հնար է, այս տարի ալ միջոց տաք բոց պահելու օրհանուրը, Ձեր բարիքները անուանուի կը միան ուրիշ միջոց երախտագարտ մշամոտենց պիտի ազդեն Ձեզ համար եւ օրհնեն Ձեր ի անկազգին կիանքը:

Կանխաւ յայտնելով Ձեզ իմ երախտագրութեան շնորհակալութիւնս եւ օրհնութիւնսս Միամ ազդեալութեամբ Ընդ՝ վանահայր Առաջն. Տարօնոյ ՆԵՐՍԷՍ ԵՊԻՍԿ. ԵՄԱՐԱՍՆԵԱՆ ԵՆ Մատթ. — Հայրենաց Միտքիները անդամներուն հնգյնեհ հրաժարելովը կազմաւորուած ըլլալով իր յիսխատ Հայրենիցիդ զի՛ստ է մեզ ի նրաստու. կուրքն զոր սերունդ անվախութեան պատճառ յարող թիւն յիսածեղ ստիպուեցանք:

ՇՆՈՐ ՀԱՎԱԼԻԲ

Սյրի Տիկին Բըրլանթ Թ. Լա չինեան եւ գաւազի, ինչպէս նաև Տէօլէթեան, Դանիէլեան, Լաչինեան, Դարաճեան, Սուլթանեան, Վանէլեան, Տոնիկեան, Մարգարեան, Բարունակեան, Հաճէթեան, Միրիճանեան, Պաւլեան, Մաճառեան, Եփրատեան, Ճէպէճեան, Գոլճեան, Գարակիւբեան, Հազարեան, Բրուտեան, Պոզոսեան, Խաչատրեան, Կարապետեան եւ Մարիանեան ընտանիքները իրենց շնորհակալութիւնը կը յայտնեն ամեն անոց, որոնք

ՏԻՍԻ ԾԱԿՈՒ ԼԱԶՆԵԱՆԻ վաղածամ եւ ցաւալի մահուան առաջին անձամբ ներկայ գտնուեցան յուղարկու օրովեան տխուր արարողութեանց, եւ ամեն անոց՝ որոնք նամակաւ կամ հնամագրով իրենց ցաւակցութիւնները յայտնեցին:

Ողբացեալ Թակոր Լաչինեանի մահուան առթիւ, Մեծ. Տիարք Միհրան Դանիէլեան 195, և Միսոսք Լաչինեան 50 զը. ողբ կը նախորդէր Գաշիքի Ազատասիամ Ընկերութեան:

ՏԻՍԻ ԼԱԶՆԵԱՆ

ԼՈ՛Ս ՔԻՇԵՒԻ կիրակի կէս օրէն յետոյ ժամը 4 ին. Լորտ Բիշէր Բրիտանական Համալսարան յաժմաւաւ Մալթա մեկնեցաւ, կ'ըստի թէ Լորտը մտն օրի չափ պիտի մնայ հոն: Լոնտոնէն հեռագրով մը կրէ թէ Լորտը Չորս յայտատարած է որ Պ Պ Էօքսթիլի, Չրոլլի և Լորտ Բիշէրի տեսակցութեան հետեւեւր պիտի ըլլայ Մալթայի, ձիարայթարի և Եղիպտոսի պահուստներուն աւելցուիլը: արդէն օրուան կարեւոր հարցն է՝ Անգլիոյ գիրքը Միջերկրականի մէջ, թաւայի զինուորական թղթակիցը կ'ըսէ որ անշուք կրնայ յստակօրէն դատել կացութիւնը, մինչև որ չի հասկցուի այն պայմանները, որոնք յառաջ պիտի գան ներկայ ցաւալի պատերազմին վերջը:

— Լորտին վերադարձին Անգլիական զբաւման բռնակը զջաւապէս պիտի ստուարանայ և նոր ու մեծ զօրանոց մը պիտի հաստատուի:

ՊԱՅ-ԷՂ-ՀԱՄԻՐԻ Կայտարարութիւն

Ասկէ առաջ ծանուցուեցաւ արդէն թէ նախկին Գաւազի Գործոց նախարարը, Սաստ փառա Ջաղըւէլ անուանաբար թեմա զատ բա. ցած է Ապագա փառաի դէմ. օր ԱԱ- Անրամի մէջ Արքեպիսկոպոս Երանոս անուանուած մը հրատարակած էր:

Շատ մը բարձրաստիճան պատու. նատարներ վկայութեան կանչուած են, և վաղը տեղի պիտի ունենայ զատարարութիւնը տեղակալի ոճրա. զատ ստեղծուած առջև:

ՆԱԽԱԶ

Այլէ բանցրիա Ի պրահիմ Մոսա անուանով հրէայ մը՝ նկատելով որ իր կիրք մեղապարտ յարաբերութիւններ կը լայնէ իր բարեկամներէն մէկուն հետ, առիթի մը կ'սպասէ իր վրէժը լուծելու համար. որ շատ չ'ուշանար կ'սկսած է իր բարեկամը՝ ուրիշ ներու հետ այլեւ թեմա կերթայ Մոսաի տունը և բարեկամական յարաբերութեանց տանը, Մոսային արիւր զլուր կը գատէ և խոչը գանակ կ'առնելով՝ նախ կիրք, յետոյ իր կ'սկսած է իր բարեկամը, և աւելի ետք միջամտողներէն մէկ քանին մահացու կերպով կ'զրարուէ և իր սիրական բայց արեւոտ զէնքը առնելով փողոց կ'ընկէ, ուր կը վերադառնէ նաև Ջաղըւէլ մը և յետոյ կը բռնուի: Հիմա Մոսան բռնուին մէջ անպատճառ մտածման մէջ թաղուած է և ինքնիշխան կրէ թէ լաւս. երանի թէ չի կարողուի...:

ՎԻՃԱԿԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ

Մեծ. Տիար Գեորգ Մ. Պերպերեան նամակաւ մը կը ծանուցանէ թէ ինչպատ Արարիկի Մ. Գեորգ Թաղին մէջ գտնուած հայապատկան ազգերի մը տարածումը, 300 տուներէ բաղկացեալ վիճակահանութիւնը տեղի ունեցած է ամսոյս 26 ին Օրէրայի հրապարակի, Պատ Բըրիտանի մէջ եւ հետեւեւր Ռիւերո շահած ին. թիւ 84 Ա. պարգ. և թիւ 196 Բ. պարգ. և թիւ 30 Գ. պարգ.:

ՕՐԻՆ ԱՏԱՆԱ

Իրաւ սր նաւահանգիստներուն մէջ մասնաւոր. վատարի Պանգոնի բռնութեամբ պիտի զարձակուի մէջ ՕՐԻՆ ԱՏԱՆԱ անուանով նաւատարութիւն մը կար. որուն տէրը՝ Ս. Երաբեան անուանով մէկը. բանի մը կ'ս. թեւ որ խորհրդով թեմա իրաւ էջ յետոյ կ'ըլլայ. Ա. շալաւս թեմ թիւն շարտարական բաժնեկիցները կ'ըլլան չափ ստորագրու. և հիմա իր պատեղ կ'ըլլայ վատահանգիստի թեմա և ողբ-մոտեմիտներ իրայ խոստովներ կ'ըլլան. մեզի ուրախութիւն կը պատճառէ: Եւ նա տախի նմայ մը. որ Ամերիկեան թեմի մը մէջ կը կորագործէ:

Ճամբորդ Հայրենակիցներ, նկատելով որ Ամերիկայի համար բրտած ճամբորդութեան միջոցին յոճար կը հանդիպէք գե՛տարութիւններու և մասնաւորապէս ստապական կեցիքն մերտ, հարեւանաբար կարծիք մը կը զգուցանու. յայտարարելու թէ Ազգայնական մէջ միակ իր մտահոգի Օրմէն է Պարտիկաներ, որուն Օրմէլ անուանուած ստորագրութեամբ ընկերներով միասին տանուով օր կեցանք, յարգալից թիւն և կեցիքը գոյութեան չունին ինչպէս Օրմէլին մէջ և Ամէն տեսակ հոգ և խնամք կը տարուին ճամբորդներու գիտելու թեմա համար այս ատենը մենք անձամբ տեսանք և վախեցինք Պարտիկան եղբարց անչափանգրի աշակցութիւնը, ուստի կը թեմազրեմ նորիկ ճամբորդներու, որ օգտուին պատեհութեան:

ԿԱՐԱՊԵՏ ԳԱՊԱԿԵԱՆ (Արքեպի) Փրակտեան, 26 Մարտ

Այս վերնագրոյն ներքև պիտի հրատարակենք շաբաթուան կարեւոր Հեռագրերը՝ իրենց ժամանումին կարողով, մեր ընթերցողները տեղեակ ընելու համար օրուան շահեկան գէպերուն:

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԸ

Հոռով. — Իտալական Մամուլը կը նշարակէ Իտալացիներու վստումին նկատմամբ Թորիոյ յրաժմորչումը:

ԻՏԱԼԱԿԱՆ ՅԱԶՈՂՈՒԹԻՒՆ

— Պիւ-Քալեչի մոս կոխ մը սեղի ունեցաւ. Իտալացի կարտուսներ գրուեցին և յարակուսելով թիւնցին քրական պատեհներուն: Իտալացի մէկ սպանուած և 19 վիրատու ունեցան:

ՆԱԽԱԶԱՆՈՒԹԻՒՆ

Պոլիս. — Երեւանի և Երասխայի նախի պէջ հրատարակու. և նախա. բարոյի խոստովանութիւն պիտի վարէ ճակի պէջ:

ՀԻՂԱՆԻՈՒԹԻՒՆ

— Իտալիոյ որոշեց ընդունիլ Թորիոյ Իտալացիներուն ընկերութիւնը, պայմանաւ որ պատերազմին յետոյ իրենց նախկին կայսակալութեան իրաւունքն յառնայ: Այս որոշումին վրայ, 80 Իտալացիներ քրական կայսակալութիւնը ընդունեցին:

Հոռով. — Լեւոնտը սպասուած Թորիոյ, քաղաքի Իտալացի կառավարչին ներկայանալով անձնատար կը լքուի մէջ հանդարտութիւն կը սկիզբ:

ՎՏԱՐՈՒՆԵՐԸ

Հոռով. — Թորիոյ յիշե վատարած Իտալացիներու առաջին խումբը՝ որ 300 հոգիէ կը բաղկանայ, նորոյ հասաւ. և ժողովուրդին խանդավառ ընդունելութեան արժանացաւ:

— Իտալիոյ Բազարը 100,000 ժրանգ և ուրիշ, ի նպաստ Թորիոյ իրաւունքն արձանագրուած Իտալացիներուն:

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԱԶԸ

Թեմա. — Ոստիկանութեան նշանաւոր հրամանատար, հայազգի Երեւել խաւ. որ գնահատելի ծառայութիւններ մատուցած է Պարսկաստանի, մեռաւ. Կոստի թէ՛ հիւն գործարար սպանուած է՝ միջին Համասանի մոս նախկին Շահին եղբոր Սալար-իս - Տէօլիի ղեկ կը գործէ:

ՍԱՐՈՒՆ

Արեւել. — Սարուի Ընդ ժողովրդական արձակեց խորհրդական յանձնարարներ:

ԱՂԱՆԻՆ

— Ալյանիոյ կացութիւնը յոյժ կենդանացեալ է. Ալյանիները իրարու հետ միացան. և իրենց թիւը կը հասնի 30,000ի:

ՌԱԶՄՔՈՒՄԵՐԸ

— Յունաստան իր սարակական խորհրդարաններուն համար 35,000 զորք հատարելու թանկարժեք թանկարժեք խորհրդարաններուն մէջ:

ԹԻՄՈՒ ԳՐԱԽՈՒԹԻՒՆ

— Իտալական մարտական կը յաւիտի Թիմուի շուրջ կողմին գրատուր մատուցան:

ՀԵՐԻՄՈՒՄ ՄԸ

Հոռով. — Իտալո-Թորիոյ հաշտութեան մը մասին գուժարեղի երուպա. կան Իտալական խորհրդարանի մը շուրջ կը հերքուի:

ՌՈՒՄԻՆԸ ՀԱՅԵԱԳԸ

Փարիզ. — Ռուսական Իտալական Պ. Իլլովիսի մասին մը մէջ յայտարարեց որ, Թրանսական և Ռուսական կառավարութիւնները կատարելապէս համախոհութեան կ'արձանագրուին:

ՏՐԻՊՈՒՆՆԸ ՄԸ ԶՈՐ ԿՈՒՆԵՐԸ

Հոռով. — Մեծամասնութիւնը Թորիոյ կանխաւոր զորեղ բաղկաց կայ քանի մը հազար թշնամիներ, զիշտանց մոտեցան Այն-իւլ-Ջա.

րայի Իտալական ղիտերուն, քայց ցիրուցան եղան հրետանիին կրակին առջև:

ՍՐԻՒՆԱԿԱՆ ԳՐԱԽՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

Պոստալ. — Ի նպաստ թիւնցեական ֆուտբոլիստան, ընդհանուր գործարար մը սեղի ունեցաւ. 50000 հոգի ցոյց մը կատարեցին: Ոստիկաններուն և ցուցարարներուն միջև սեղի ունեցող քայտուի մը հետեւանի մը 7 հոգի մեռան և 114 հոգի վիրատուեցան:

ԹՈՒՐԿ ԳԵՐԻՆԵՐ

Հոռով. — Երկ Բայրեմո ժամանող բոլոր Թորիոյ գերիները ևս խապէս պատասխանուած վաշտեր խլակեցան: Գերիները գոնուանկութիւն կը յայտնեն Իտալացիներուն իրենց հակեղց ցոյց տուած վատարակեցին համար:

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՐՔԻ ՄԸ

Փարիզ. — Մարֆէ վերջին խաղանկարներուն առթիւ զինուորական աստեղծ կողմն դասապատարած 40 ընդացիներ յոյժ ցայտնի կերպով զիստուեցան: Այս առթիւ մեծամեծ զոչարարներ ձեռք առնուած էին:

ՊՈՒՍՏԱԿԵԹԻ ՎԻՃԱԿԸ

Պոստալ. — Կոխը կատարուեց կը շարունակուի ժողովուրդին և զորեղուն միջև. շատ մը շենիքեր կ'ընկնէ օրուեցան: Զորեղ բնդաւոր գործածեցին ժողովուրդը ցոր մեղաւ: 20 մեղաւ: 20 մեղաւ և 200 վիրատուներ կան: 140 հոգի մեղաւ: Կատարուեցան Խաղանկարները և իրենցները կը շարունակուին:

ԱՂԱՆԻՆՆԸ ԱՂՏԱՄԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Հոռով. — Ալյանիոյ պետերը միասնաբար ինքեւր ինքեւր կը պատեհեցին իրենց երկին համար:

ՊԱՐԱԳ ԻՍՕՔԵՐ...

Արեւել. — Պոլիսէն կ'իմացնեն որ Բ. Գոլոր մահացեալ է՝ իմացած ըլլալով որ, Գերմանիա Աւստրիոյ հետ համաձայն Երասխայի պիտի ըլլայ Երեւանի միջին մէջ Իտալիոյ գրատու կողմերը Թունասանի թոչիւրը, պայմանաւ որ Գերմանիա կողմ մը գրաւէ իր ամուսին կայան. և Թունասան Երասխայի մեծամասնութեան հրատարակէ:

ԱՂԱՆԻՆ

— Սերայիկ-Վոստապի սանմանագրութիւն Իտալականները յարակեցան Թրական Զորագնդի մը վրայ, որ 17 մեղաւ ունեցաւ:

— Պոլիս. — Ալյանիոյ սպասարարները իրենց մօտեր գրաւեցին կառավարութեան վերաբերեալ թեղաւորներ, միւր ևս զանաւորներ:

— Հոռով. — Ալյանիոյները ընդհանուր կոչ մը ուղղեցին Ալյանիոյ կողմերուն, զանոնք ի զեն հրաւիրուով: Ալյանիոյ կացութիւնը սակաւ կը ծանրանայ:

ԹՈՒՐԻՈՒՆՆԸ ԱՂԱԳԱՆ

— Փարիզ. — Էրեւն ջրագիր Հոռուին կ'իմացնուց ցայտնաց շուրջ մը, ըստ որում Իտալիա, Աւստրիա և Ռուսիա Ալյանիոյ, իսկ Գերմանիա Փոքր Ասիոյ գործերուն պիտի միջամտեն:

ԳԵՐԱԿԱՆ ՓՈՒՏԱ

Պոլիս. — Վարչապետութիւնը Թանկի վաշտի ստատարութեան որ այն պաշտօնը ընդունելու համար իր ցայտնական արարեց Մ. և Յ. Գոլիթիին շնորհով:

ՏԱՐԱԿԱՆԸ

Պոլիս. — Երեւն ջրագիր յայտարարեց որ երբ Իտալացիք Գիս կողմն գրաւեն, Տարեկերը վերահսկ պիտի լինի:

